

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Saulėta, vėsiu.
Saulė teka 5:36, leidžiasi 8:18

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Liepos-July 24 d., 1972 m.

Kaina 15c

173

PASIBAIGĖ PAVERGJTUJU TAUTU SAVAITĖ

VLIKO PIRMININKO ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS EUROPON

Vliko Pirmininkas dr. J. K. Valiūnas š. m. birželio 6-28 lankėsi vak. Europos penkiose valstybėse: Ispanijoje, Italijoje, Tur-

kijoje, Fed. Vokietijoje ir Šveicarijoje. Dr. Valiūnas Turkijoje, nuo 1971 m., lankėsi jau ketvirtą kartą.
Brazinski — pasakoję dr. Valiūnas — laukia teismo jau daugiau kaip pusantų metų. "Aišku, mums rūpi, kad Brazinski būtų įmanomai greičiau prasi- dėtū, nes bylai teisme atsidū- rus, Turkijos vyriausybė negal-ėtų Brazinski grąžinti Sovietų Sąjungai, be to, mums rūpi, kad Brazinski kaip galima greičiau būtų laisvi". Paskutinėmis ži- nionimis, vienas iš penkių Ankaros Apygardos teismų — antrasis, Brazinski, tėvo ir sūnaus, bylą turėjo pradėti spręsti š. m. lie- pos 19 d. Dėl posėdžių bei per- traukų tarp sesijų byla gali užsi- tęsti kelias savaites.

Apygardos teisme bylą, be pir- mininko, sprendžia dar du teisē- jai. Sprendimas daromas papras- ta dauguma. Dabar neįmano- ma pasakyti, kokią teismas skirs baudmę, gi dėl sūnaus, Algjo, ka- dangi jis įvyko 1970 m. spalio 15 d., metu buvo nepilnametis, reikėtų tikėtis, kad jis galės bū- ti išteisintas ir galėtų išvykti iš Turkijos.

Dr. Valiūnas toliau pažymėjo, jog Brazinski gyvenąs adv. C. Yardimci teismo byloje nume- rą iškeičė tai, jog Brazinski nėra kriminaliniai nusikaltėliai, bet politiniai pabėgėliai. Svar- būs gynybos argumentai yra tie, jog Brazinski pradėjo šaudyti lakūnams lėktuvą pradėjus ma- nevruoti (piknetoti), gi lėktu- vo palydovė mirė ne virš sovietų teritorijos, bet Turkijoje. Dėl sovietų spaudimo — Valiūno ži- nionimis, dar š. m. liepos mėn. pradžioje Turkijos ambasadorius Maskvoje buvęs iškvietėsi į so- vietų Užsienio reikalų minis- teriją ir jam buvo išteikta dar viena notą dėl Brazinski grąži- nimo. Rusų spaudimas buvęs ypač didelis prieš Podgorno at- vykimą Turkijon š. m. balandžio mėn. Tačiau Vlīkui pavykė tuos rusų norus sustabdyti. Vlīkas pasiryžęs ir toliau Brazinskius remti moraliai ir materialiai. (Beje, dr. Valiūnui, jo apsilan- kymo Valstybės Departamente, liepos 11, metu, buvo pažymėta: JAV vyriausybė labai gerai at- skiria Brazinskių motyvus nuo lėktuvų, ypatinai JAV-se, gro- biančių asmenų tikslu). Vliko Pirmininkas šį kartą Brazinskius lankė keturias dienas. Jie nuoširdžiai dėkoja už iš Vakaru, ypač gi JAV-bių, gaunamą spaudą bei knygas. Jaunas is Al- gis šiuo metu gerokai pramokę anglų kalbos ir jis norėtų stu- dijuoti mediciną.

Ispanijoje, Madride veikian- čiai lietuvių kalba programai per Tautinį Radiją, JAV grįžus kun. L. Tamošaičiū, S. J., šiuo metu vadovauja Virginija Krikytė. Pastaruoju metu programa vei- kia iš žymiai galingesnio radi- jo siųstuvo. Valandžių turinys nevaržomas. Būdama Madride dr. Valiūnas dar tarėsi ir su es- tų atstovu Ispanijoje, jų pro- gramos vedėju dr. Raud. Italijoje ir Fed. Vokietijoje pastaruoju metu pastebėtas ne- paprastas spaudos dėmesys Lie- tuvai, įvykiams joje. Tai pat- virtino Eltos biuleteniu italy ir vokiečių kalbomis redaktorai prel. V. Mincevičius ir V. Ba- naitis. Pasikalbėjime su Diplo-

matijos šefu St. Lozoraičiu teko paliesiti artėjančios Europos saugumo konferencijos klausimus.

Paryžiuje, telefonu pasiektas prof. J. Baltrušaitis pažymėjo, jog Prancūzija nepripažįsta Bal- tijos valstybių okupacijos. Tai patvirtina štai koks faktas: so- vietų Užsienio reikalų ministe- rija neseniai buvo pakvietusi di- džųjų valstybių Maskvoje reziduojančius ambasadorius lanky- tis Baltijos valstybėse. Tai tu- rėtų įvykti š. m. vasarą, liepos ar rugpjūčio mėn. Prof. Baltru- šaitis š. m. birželio mėn. buvo pakviestas į Užsienio reik. mi- nisteriją ir ten jam buvo oficia- liai pranešta, jog Prancūzijos ambasadoriui Maskvoje nurody- ta numatytoje kelionėje į Bal- tijos kraštus nedalyvauti. Tokie sprendimai — nevykti į Baltijos valstybes — dar buvo padaryti ir JAV, Kanados, D. Britanijos ir Fed. Vokietijos vyriausy- bių.

Prancūzija dar kartą patiki- nusi prof. Baltrušaitį, kad ji sa- vo nusistatymo nepripažinti so- vietų okupacijos Baltijos kraš- tuose nekeisianti. Ir pacioje Prancūzijoje jaučiamas visuome- nės palankumas Lietuvos klau- simui — tai liudija, kad lietu- vių — išėivių veikla laisvinimo bare, kai atsiranda ir konkretūs reikalai (pvz. minėtas kvietimas diplomatom vykti į Baltijos kraštus ir šių atsisakymas) — aiškiai turi vaisių — baigė Vli- ko pirmininkas dr. J. K. Valiū- nas. (E)

IŠ VISO PASAULIO

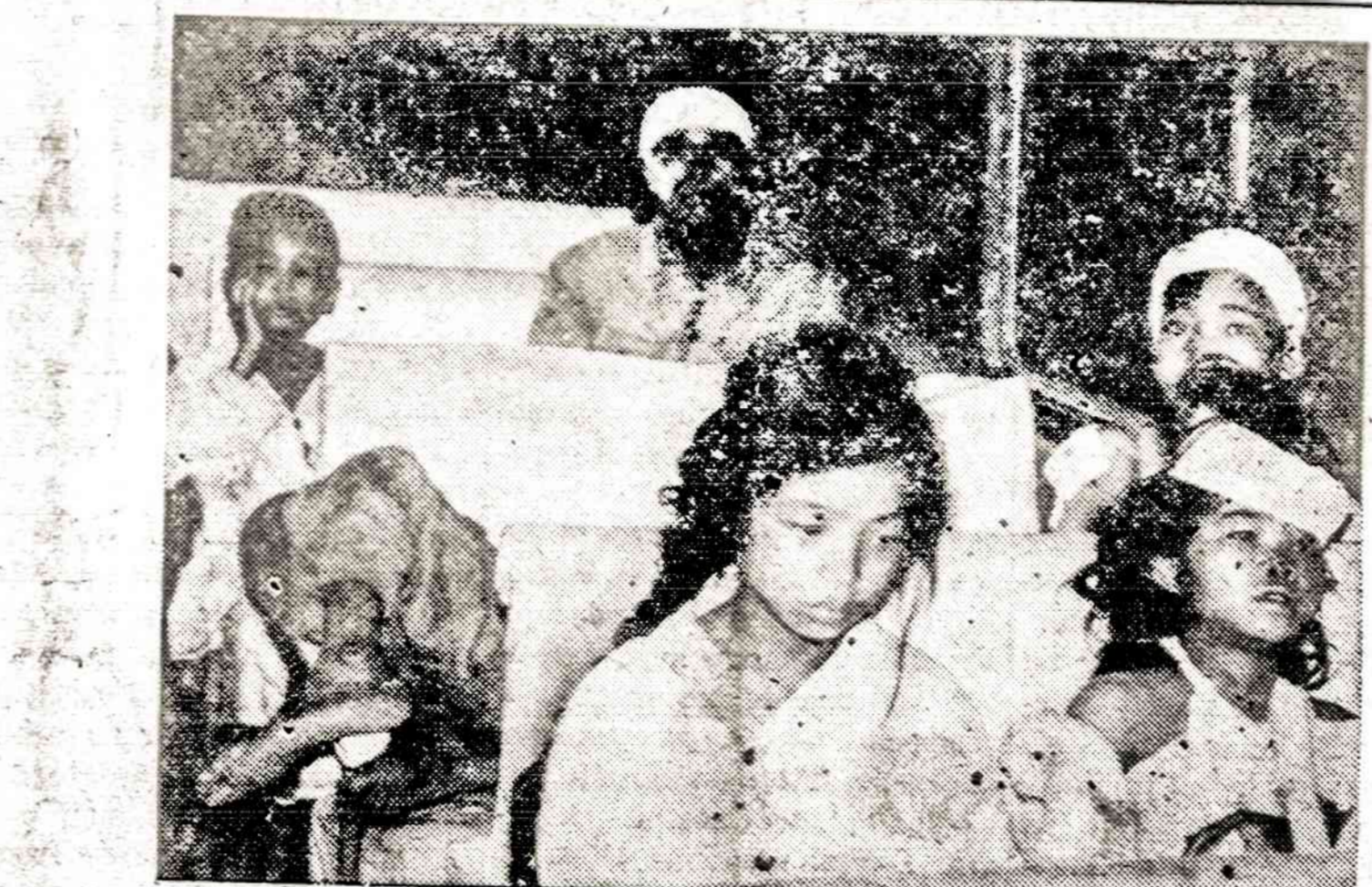
BUKARESTAS. — Rumuni- jos komunistų vad. Ceausescu dar sustiprino savo pozici- jas valdžioje. Jis buvo išrink- tas Vyriausios Tarybos Ekono- miniam ir Socialiniam išvysty- mo Pirmininku. Taryba ipa- reigota pravesti reformas pen- kių metų plano vykdyme. Pre- zidento Ceausescu žmona, nie- kada nebuvisi jokiose valdžios pareigose, buvo išrinkta į par- tijos centro komitetą.

BLACKSVILLE. — Vakari- nėje Virginijoje anglų kasyk- lose kilo gaisras, devyni dar- bininkai dar nerasti.

MASKVA. — Sovietų žinių agentūra paskelbė, kad sovie- tų erdvėlaivis, skrisdamas pro Venerą, išmetė ant planėtos paviršiaus instrumentų ryšulį. Įvairūs radijo pranešimai ėjė iš Veneros 50 minučių, sovietų mokslininkai gavę daug infor- macijų.

SEVILLE. — Ispanijoje su- sidūrė du traukiniai, 76 asme- nis žuvo ir 103 buvo sužeisti, daugelis — sunkiai. Tai esanti pati skaudžiausia traukinių ne- laimė Ispanijos istorijoje.

Milwaukee miesto mero, de- mokrato Henry Maier žmona pa- reiškė spaudai balsuosianti atei- nantiuose rinkimuose už presi- dentą Nixoną.

Oficiali Siaurės Vietnamo spaudos agentūros nuotrauka, išsiuntinėta viso pasaulio spaudai, pa- rodant "Amerikos žiaurumą". Tai esą JAV lėktuvų sužėisti Hanojaus vaikai vežami į ligoninę. Ha- nojus niekada neparodė Hue mieste išduoty 3.000 civilių nuotraukų. Kol Hanojaus komunisti- nė valdžia nesusitvarkė savo agresijos prieš kaimyninius kraštus, visada pasitaikys nekalty karo aukų.

NIXONAS VĖL PASIRINKO AGNEW KANDIDATU Į VICEPREZIDENTUS

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas nusprendė pa- likti Agnew savo partneriu, respublikonų partijos kandidatū į viceprezidento vietą. Šį nutarimą oficialiai paskelbė Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ziegleris. Ilgą laiką Amerikoje ėjo gandai, kad prezidentas pakeis Agnew kitu asmeniu. Nuolat buvo minima demokratų partijos nario, buvusio Texas gubernatoriaus John Connally pavardė. Dabar visus gandus prezidentas išskleidė.

Ziegleris pareiškė, kad pre- zidentas jau sausio mėn. pa- reiškė, kad nereikia ardyti to- kiose kombinacijose, kuri laimi. Viceprezidentas Agnew nebi-

jo pasakyti tiesos žodžio apie liberalinę spaudą ar televiziją, todėl ji dažnai puola įvairūs komentatoriai. Ji tačiau stip- riai palaiko dešinysis respubli- konų partijos sparnas, vadina- mieji, konservatoriai. Kada paskutiniu metu pats preziden- tas Nixonas gerokai "sulibera- lėjo", respublikonų partijai svarbu turėti rinkimų kandi- datu asmenį, kuris patrauktų dešiniuosius partijos rėmėjus. Demokratų kandidatas į Bal- tiosius Rūmus sen. McGovern pareiškė, kad tapęs presiden- tu jis tuoj sustabdytų visą pa- ramą Graikijai, nes ji valdoma diktatūros. Sen. McGovern iškviėtė pre- zidentą Nixoną į viešus deba- tus televizijoje, tačiau presi- dento perrinkimo kampanijos vadovas Clark MacGregor šį pasiūlymą iš kart atmetė. Vie- ši debatai neabejotinai palies- tų visą eilę slapčių klausimų ir galėtų pakenkti Amerikos in- teresams. Pats McGovern neseniai buvo griežtai nusistatęs prieš viešus debatus, o dabar, tapęs kandidatu, pats juos siū- lo.

Karas P. Vietname SAIGONAS. — Pietų Vietna- mo kariuomenė atsiėmė iš ko- munistų pajūrio rajono sostinę Bong Son, kurią priešas buvo užėmęs balandžio 29 d. Quang Tri mieste toliau vyksta gatvių kovos. Kelias nr. 1., kurį prie- šo daliniai buvo perkirtę šešta- dienį, vėl buvo išvalytas Sai- gono marinų.

Amerikos lėktuvai daužė, kaip sakoma komunikate, "ma- sinėmis jėgomis" taikinius Ha- nojaus ir Haifongo apylinkėse. Hanojaus radijas skundžiasi, kad žuvo daug civilių.

Socialistų Internacionale

Š. m. birželio mėn. 26-30 d. Vienoje įvykusiame 12-me So- cialistų Internacionalo Kongre- se dalyvavo du Lietuvos Social- demokratų Partijos Užsienio De- legatūros atstovai: Juozas Sko- rubskis iš JAV ir Juozas Vilčins- kas iš Londono. L.S.P. Užs. De- legatūra Kongresui pateikė pa- reiškimą, kuriuo prašė panau- doti savo įtaką, kad 1. nedelsiant būtų sustabdytas Sovietų Ru- sijos neokolonializmo priemonė- mis vykdomas lietuvių tautos naikinimas ir kad 2. būtų atsta- tyta Lietuvos demokratinė vals- tybė, atitraukiant iš Lietuvos Raudonąją ir policijos armijas bei rusų tarnautojų kadrus.

Delegatūra taip pat prašė vi- sas Socialistų Internacionalo su- darančias partijas veikti, kad jei įvyktų Europos saugumo kon- ferencija, tai joje reikalauti iš Sovietų Rusijos: nutraukti Lie- tuvos okupaciją ir laikytis su- darytų su Lietuva sutarčių bei Atlanto Chartoje ir J. T. žmo- gaus Teisių Deklaracijos nuosta- tų. (E)

ga inkorporuota. JAV-bės Lie- tuvos įjungimo į Sovietų Sąjun- gą nepripažino ir nepripažins.

Vėliau dr. J. K. Valiūnas tu- rėjo išsamų pasikalbėjimą su Lietuvos Atstovu Vašingtone Juozu Kajecku. Ta proga Ka- jecką asmeniškai pasveikino jo 75 m. amžiaus sukakties pro- gra. (E)

Filmiu apie gangsterius "The Godfather" turėjus didelį pasisekimą, Hollywoodas suka ir antrą to filmo dalį. Filmo patarėjas Richard Castellano (kairėje) rodo aktoriui Al Pacino, kaip naudoti revolverį.

SĖKMINGAS PARADAS ČIKAGOJE

ČIKAGA. — Šeštadienį Čikagos miesto centre įvyko Pavergtųjų Tautų paradas, kurį stebėjo tūkstančiai žmonių. Sekmdie- niu "Chicago Tribune" idėjo trijų tautybių parado vaizdas; lenkų, lietuvių ir čekoslovakų. Salia lietuviškos trispalvės matosi didelis plakatas, kuriame sakoma: "Zalinskaukas, senyvas susideginęs žmogus, buvo jau ketvirtas sovietų Lietuvoje prašęs laisvąjį pasau- lį užbaigti sovietų vergiją Lietuvoje". Parade dalyvavo 31 atskiras padalinys. "Chicago Tribune" aprašyme daugiausia vie- tos skirta kongresmanui Roman Pucinski, kuris savo kalboje Pa- vergtųjų Tautų priešpriečiose gyres viceprezidentą Agnew ir pre- zidentą Nixoną, kuris jį vėl pasirinko savo partneriu ateinančiuose rinkimuose. Reikia pabrėžti, kad Pucinski yra demokratų kandi- datas į senatorius.

Abi Korėjos tęsia derybas

SEOULAS. — Pietų ir Šiau- rės Korėjos susitarė rugpjūčio 5 dieną pasikeisti delegacijomis, kurios vyks į vieną kitos sostinė užbaigti derybų, kurios prasidėjo Raudonojo Kryžiaus ini- ciatyva. Rengiamasi palengvinti susizinojimą ir susisiekimą tarp paskutiniami kare atskirtų šeimų narių. Susitarimas pa- siektas derybose ant paliaubų sienos Panmunjome. Nustatyta, kad delegacijos susidės ne tik iš Raudonojo Kry- žiaus atstovų, bet bus įjungti ir jas ir korespondentai, įvairių klausimų specialistai, viso apie 100 asmenų.

Liepos 4 d. abi Korėjos daly- s paskelbė apie slaptus aukštų pa- reigūnų susitikimus, kurių tiks- las yra siekti taikingo abiejų Ko- rėjos dalių sugyvenimo ir susi- jungimo.

Užbaigė seną pečkurių ginčą

WASHINGTONAS. — Ame- rikos geležinkeliai ir transporto unija susitarė užbaigti jau 35 metus užtrukusį ginčą, ką da- ryti su "pečkuriais", kurie važinėdavo kartu su mašinistais se- nuose garvežiuose. Garvežius pakeitus dizeliniais motorais, geležinkelio bendrovės norėjo pečkurius atleisti, tačiau unija griežtai pasipriešino. Dabar buvo sutarta laikyti pečkurius, kol jie išmirs, išei- si pensijas ar patys taps maši- nistais. Susitarimas, kol kas, lie- čia tik prekinius traukinius, ta- čiau laukiama, kad panašus sprendimas bus rastas ir keleivi- niams traukiniams.

Teroras Š. Airijoje

BELFASTAS. — Šiaurės Ai- rijoje tęsiasi teroras, sprogdini- mui ir gaisrai. Praėjusių pen- ktadienį sprogimai užžūdo 13 žmonių ir sužeidė 120. Šešta- dienį vėl žuvo 5 asmenys. Bri- tų valdžios administratorius Š. Airijoje įsakė kariuomenei sustiprinti įtariamųjų gaudy- mą katalikų apgyventuose raj- onuose. Portdown miestelyje bomba sužalojo katalikų koplyčią.

Vis tie chuliganai

Okupantas Lietuvoje pripaži- no: Vilniuje, birželio mėn., vyko studentų demonstracijos. Savo kalboje LKPK CK plenumo, lie- pos 3, partijos sekr. A. Barkaus- kas nurodė į "chuliganus, kurie neseniai triukšmavo Sporto rū- muose tarptautinių varžybų me- tu". Barkauskas, kaip seką iš kalbos teksto ("Tiesa", liepos 6), tuos lietuvius studentus lai- ko "įžūliais išsiškėliais"... (E)

JAV Kongrese apie Lietuvą (birželio sukaktį, š. m. gegužės- birželio mėn., įvykius) bei Balti- jos valstybes nuo š. m. birže- lio 5 ligi birželio 30 d. imtinai pa- sisakė 8 senatoriai ir 26 Atst. Rūmų nariai. (E)

Filmiu apie gangsterius "The Godfather" turėjus didelį pasisekimą, Hollywoodas suka ir antrą to filmo dalį. Filmo patarėjas Richard Castellano (kairėje) rodo aktoriui Al Pacino, kaip naudoti revolverį.

PER EKVATORIŲ IR ATGAL

Kengūrų žemėje, Naujoje Zelandijoje ir Fidži salose

Janina Monkute-Marks su savo vyru Ira Marks

Nutariau aplankyti seserį, kuri gyvena Melbourne, Australijoje. Vyras, užsiėmęs bizniu, jokiū būdu tuo laiku niekur negalėjo išvažiuoti. Apsisprendžiau nelaukti, kol visiems bus patogios sąlygos, o važiuoti viena. Iš pradžių mano šeima nelabai norėjo su mano planu sutikti, bet po kelių konferencijų nusileido su sąlyga, kad pati visus pasirošimus tvarkysiu. Teko paprakaituoti, kol sutvarkiau visus reikalingus dokumentus, išdirbau kelionės maršrutą ir t. t.

Pasirošimas kelionei

Kiekvienai moteriai didžiulias rūpestis yra — kokių rūbų pasiminti ir kiek. Keliaujant vienai, nesinori per daug apsisunkinti. Nutariau, kad 2 vidutinio dydžio lagaminų, odinio kelionėi ir lėktuvą užnešamo krepšio ir didoko neutralios spalvos ant peties nešojamo rankinuko pakaks.

Vyžiavau sausio viduryje, o tuo laiku Australijoje vasara, taigi pakavau vasarinius rūbus, bet pasiėmiau ir šiltesnių, būtent kostiumėlių su kelnėmis, kurie labai praktiški kelionei. Iš ankstyvesnių išvykų įsitikinau, kad visuomet reikia daugiau šiltesnių rūbų pasiimti. Kai pernai buvau Japonijoje, Tokijo mieste, tai pirmas mano pirkinys buvo šilts megztukas ir kelnės.

Sustojimas Los Angeles

Vyras mane iki Los Angeles miesto lėktuvu palydėjo. Ten sustojome porai dienų, nes jis norėjo man parodyti savo naujai atidarytas krautuves, kurių dar nebuvau mačiusi.

Susitikau su Ona ir Andriumi Mironais. Tai mano draugai dėl teatro laikų Chicagoje. Visi kartu repetuodavome su Blekaičiu, Pilka, Škema ir t. t. Kiek naktelių nemiegota ir vis dėl to menas...

Onutė vis tokia pat judri, gyva, nei ženklo bėgančių metų. Andrius sako: "Po kelias valandas ir savaitę su plakatu pavaikėčiau, o paskui sėdu prie mašinos". Mat, jis dabar turis daug planų raštam, kol jo dirbtuvė — spaustuvių streikuoją.

Didysis paukštis neša mane į Australiją

Atsiveikinu su visais ir 10 val. vakaro sėdu į BOCF srausminį lėktuvą, kuris skrenda iš Londono į Sidnėjų. Lėktuvas pilnas šeimų su mažais vaikais. Tai daugiausia darbininkų šeimos, o ne tipinga turistų grupė. Pasirodo, jog tos šeimos emigruoja iš Anglijos į Australiją. Anglijoj didėli bedarbė, o australiečiams trūksta darbininkų, todėl žmonės keliauja geresnio rytojaus ieškoti. Kelionė labai ilga ir varginanti. Nebeprisi-

Vaidas iš Petaluma, Kalif., kur nuo 1962 metų vyksta pasaulinės "riešų ristinų" pirmenybės.

simenu kokį filmą rodė. Nei jį sekti, nei užmigtį negalėjau dėl nepalaujamo vaikų verkimo.

Pirmas sustojimas kokiai valandai (pripildyti benzino tankus) buvo Nadi, Fidži salose. Diena karšta. Aerodromas priimtyvus, dideliems lėktuvams dar nepauroštas, nes tiek daug turistų čia retai sustoja. Daugumoj australiečiai čia važiuoja atstogauti. Taip malonu įkvėpti šiltą orą ir pamankštinti sustingusias kojas. Puikus hibiskų kvapas, didžiuliai "lietaus" medžiai (raintree) kai lyja jie savo lapus išskėčia, o kai karšta saulė kaitina — lapus suglaudžia. Grįždamas iš Naujosios Zelandijos čia keloms dienoms sustoju.

Skrisdami prarandame vieną dieną. Čia kažkas surišta su ekvatorių ir laiko padalinimu.

Pagaliau Sidnėjus

Sidnėjų nusileidžiamie popiet. O lyja — kaip iš kiboro pila. Dar lėktuve būdama gavau telegramą, kad manęs šoferis lauks prie išėjimo.

Perėjus visus formalumus — imigraciją, muitą einu ieškoti šoferio, kurį vargais negalais surandu. Veža mane į Crest viešbutį, kur turiu užsakyta kambary. Viešbutis naujas, bet King Cross rajone. O King Cross yra žinomas kaip Honky-Tank rajonas su naktiniais viešbučiais kabaretais, kur jūrininkai ateina merginų paieškoti. Bet aš būdama Chicagoje to nežinojau. Iš brošiūrų gerai atrodo. Australiečiai atsiprašinėja už blogą orą. Sakė: "Taip pas mus niekad nebūna vasaros metu".

Ką gi, gali kartais ir taip atsitikti.

Skambinu seseriai į Melbourne. Net nepažįstame viena kitos balso. Kaip malonu, kad jau netoli viena kitos esame. Esu suplanavusi pabūti keletą dienų Sidnėjų, apžiūrėti jo įdomybes ir paskui autobusų vykti į Melbourne. Tokiu būdu bent šiek tiek Australijos pamatysiu. Mano tikslas — susipažinti su meno muziejais, taip pat australių "aboriginai" (čiabūvių) žmonių primityviu menu ir jų rankdarbiais.

Sidnėjų aplankau draugus

O lietus vis nesustoja. Per radiją praneša, kad taifūnas pradėjęs siausti, kad kai kurie miesteliai netoli Sidnėjaus aptvinę, keliai išnešti.

Susitinku su dailininku Henriku Šalkausku, su kuriuo buvome artimi draugai Vokietijoje, Freiburge. Net nustembu. Jis toks pat mielas. Šypsosi, draugiškas, gal kiek praplikęs,

šiek tiek pastorėjęs. Dailininkė Eva Kubos pasikviečia mane priešpiečių ir abu kiek įmanydami rodo Sidnėjų. Henrikas gerokai prasimušęs meno pasauly. Jo parodos rengiamos vietiniame muziejuje ir kituose Australijos miestuose. Jis su savo darbais taip pat yra dalyvavęs Japonijoje ir Sao Paulo, Brazilijoje. Jis dirba akrilika, vandeninių dažų technika, liejant spalvas ant prie lentos prikljuoto popieriaus. Efektas gaunasi labai stiprus. Vartoja daugiausia juodą spalvą su šviesesniu atspalviu. Darbai monumentalūs, gerai išbaigti, savo nuotaiką priemena pietų salų akmeninių dievus. Deja, iš meno negali pragyventi, tad verčiasi kaip namų dažymo kontraktorius. Turi kelis darbininkus, kurie su juo dirba.

Eva Kubos — tapytoja, jos drobės daug spalvingesnės, vartoja abstrakty ekspresionistinį stilių. Tapybos darbai geri, patrauklūs, todėl turi didelį pasisekimą. Jos dekoratyvūs kūrinių priemena ankstyvesnį Hans Hofmann.

Žvilgtelii į meną

Aplankėme kelias galerijas. Įdomu buvo pamatyti australių menininkus. Keli dailininkai labai saviti. Jų kūriniuose atsispindi Australijos begaliniai plotai, išdegusi dykuma, primityvių žmonių klajonės. Jaučiau, kad jie yra suaugę su savo kraštu ir juose galima pastebėti tautinio Australijos meno pradžią.

Kiti dailininkai labiau europietiški, darbai daugiau dekoratyvūs, gerai išbaigti. Tai realistiniai, tai geometriniai plokščių skaldymas. Nesijaučia amerikoniško gaivališko.

Aplankėme primityvaus meno galerijas. Australijos "aboriginų", Naujosios Gvinėjos Sepick River, Samoos salų ir kitų Pacifikų salų gyventojų daugiausia medžio skulptūra arba piešiniai ant žievės.

Henriko motina p. Šalkauskienė, laimėjusi loterijoje \$75,000, įsigijo pora namų labai geroj vietoj prie įlankos maloniai laiką leidžia. Tapusi visiška vegetarė, bando ir visus svečius vegetarais padaryti.

Linkėjimai nuo Kipro Petrausko žmonos

Tuo laiku, aktorė Zalinkevičiūtė, Kipro Petrausko žmona, buvo porai mėnesių atvykusi iš Lietuvos pas savo dukterį Guodą Linden. Aplankėme ir jas. P. Petrauskienė dar labai gerai atrodė, guvi, kandaus humoro pilna. Siunčia linkėjimus visiems Čikagos lietuviams, kurie norėtų juos priimti, nes, esą, girdėjusi, kad "skleidžiami gandai, kad aš bėgiau komuniste tapusi". Ir nusijuokė skardžiu sceniniu balsu.

Paveldėjusi nemažą sumą pinigų iš savo a. a. vyro, tapusi filmų gamintoja. Jos trumpi meniniai filmai laimėję kelias premijas.

Turistinė Sidnėjaus vizitacija

Jau ketvirta diena kaip nenustoja lyti. Nors ir šlapia, bet Sidnėjaus labai įdomus miestas, puikioji įlankoj anglių kalinių pastatytas. Atrodo, kad kaliniai labai sunkiai dirbo, kol akmenis suvilko, uostą pastatė, kasyklas įrengė. Senamiestyje namai vie-

Po penkių valandų kelionės taip nuvargau, kad atsiačiau savo tolimosio plano, būtent, keliauti į Melbourne autobusų. Sustojome 9 val. vakaro Australijos sostinėj Canberroj. Aš išlipu iš autobuso ir sakau "sudiev" šoferiui, keleiviams ir einu ieškoti taksi, kad nuvežtu į viešbutį.

Paviršutinis sostinės apžiūrėjimas

Kitą dieną su grupe turistų vykstam limuzinu apžiūrėti sostinės. O čia visiškai nei lašo lietaus neiškrito. Šilta — malonu. Canberra — tai didelis kaimas, dirbtinai pastatytas, kai Australija tapo nepriklausoma. Sidnėjus ir Melbourne negalėjo susitarti, kuris turi būti sostinė. Ir vienas ir kitas norėjo. Susirinkęs parlamentas nutarė pastatyti naują miestą pusiaukelėj tarp abiejų. Kontesto keliu viešas Chicago architektas (pamiršau jo pavardę) buvo parinktas suplanuoti šį miestą, padaryti jį panašų į Anglijos gamtoje išaugusį. Išskasta daug ežerų, prisodinta daugybė medžių ir gėlių. Viskas gražiai suplanuota: čia valdžios rūmai, čia gyvenamieji namukai, čia biznio gatvės. Ne-

ra aukštų pastatų. Kai kurie įdomesni: tai bibliotekos, loterijos rūmų, fontanas kapitonui Cook prisiminti. (Jis Australijos atradėjas). Visur labai švaru, žalia, monotoniška ir nuobodu.

Ilgai lauktas susitikimas su seserimi

Mano lėktuvas išskrenda į Melbourne trečią valandą. Australiškas autobusas nutariau nebekeliant, nors bilietai iš anksto apmokėti dviem savaitėm autobusų kelionei po visą Australiją. Tiek to. Seseriai paskambinusi pasakiau, kad neitų į aerodromą, — susitikime Sharaton viešbutyje.

Lėktuvui nusileidus Melbourne, tiesiai einu savo lagaminų atsiimti, nekreipdama dėmesio į laukiančius žmones. Jau viską suradau ir duodu taksi šoferiui, kad vežtu į miestą. Bet štai staugi dvi moteriškos — viena jauna, kita vyresnio amžiaus — ir pradeda žiūrėti mano lagaminų kortelę — "Jane, nejaugi tai tu?"

(Bus daugiau)

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE". — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasmintas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymųjų nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 160 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir citas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, T. tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl. įrišta \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kašyris, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p. \$5.50
- Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūviens, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkštasis viršelias — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 psl. dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negales apsieiti be J. Augustaitio "paruoštos studijos". Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitio knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėiti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiuosime.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakyšios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka paštu persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Sekmadienį, liepos 30 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VIŠĄ LAIKĄ GARSUSIS A. RAMONIO ŪRKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

